

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра менеджменту імені професора Л.І. Михайлової

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ВК. ОРГАНІЗАЦІЙНА ПСИХОЛОГІЯ
(обов'язковий)

Спеціальність	D3 «Менеджмент»
Освітня програма	«Менеджмент організації і адміністрування»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)

Розробник: Орехова А.І. Орехова А.І., д.е.н., професор, завідувач
кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової	Протокол № 15 від <u>02 червня</u> 2026 р.
	Завідувач кафедри <u>Орехова А.І.</u> Альвіна ОРЕХОВА

Погоджено:

Гарант освітньої програми Наталія Стоянець

Декан факультету, де реалізується освітня програма Світлана Лукаш

Рецензія на робочу програму надана: Вікторія (ТКАЧЕНКО)
підпис ПІБ

Варшавська (КРОКУШИНА)
підпис ПІБ

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації Т.Бач (Надія Бачак)

Зареєстровано в електронній базі: дата 16.06. 2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1	Назва ОК	Організаційна психологія			
2	Факультет/кафедра	Економіки і менеджменту / кафедра менеджменту імені професора Л.І. Михайлової			
3	Статус ОК	Вибірковий			
4	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)				
5	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)	Вибірковий освітній компонент для освітньої програми «Менеджмент» спеціальності D3 – Менеджмент			
6	Рівень НРК	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень.			
7	Семестр та тривалість вивчення	12 тижнів, 4 курс			
8	Кількість кредитів ЄКТС	Обсяг навчальної дисципліни становить 5 кредитів ЄКТС			
9	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття)			Самостійна робота
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні	
	- денна форма навчання	24	24		102
	- заочна форма навчання	14	14		122
10	Мова навчання	українська			
11.1	Викладач/Координатор освітнього компонента	Д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової Орехова А.І. Години консультацій – кожного вівторка о 12.15, кабінет 302е			
11	Контактна інформація	м. Суми, вул. Г. Кондратьєва, 160, факультет Економіки і менеджменту, кафедра менеджменту імені професора Л.І. Михайлової (ауд. 302е, 303е); email - alva88@ukr.net			
12	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент «Організаційна психологія» спрямований на формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань та практичних навичок у сфері психологічних закономірностей поведінки людей в організаціях, особливостей мотивації праці, групової динаміки, лідерства та управління організаційною культурою. Вивчення освітнього компонента забезпечує формування у здобувачів вищої освіти компетентностей щодо здатності ефективно виконувати адміністративно-управлінські функції, управляти конфліктами, долати професійний стрес,			

		супроводжувати організаційні зміни та приймати обґрунтовані управлінські рішення в діяльності суб'єктів господарювання й органів державного сектору.
13	Мета освітнього компонента	Формування у здобувачів вищої освіти системних знань про психологічні закономірності поведінки людини та взаємодії в організаційному середовищі. Розвиток практичних навичок аналізу мотиваційних процесів, управління груповою динамікою, лідерством, конфліктами та стресом, а також здатності ефективно застосовувати інструменти організаційної психології для прийняття обґрунтованих управлінських рішень і супроводу організаційних змін у суб'єктах господарювання та органах державного сектору.
14	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на вивченні дисципліни «Лідерство та комунікації в менеджменті». Освітній компонент є основою для підготовки кваліфікаційної роботи.
15	Політика академічної доброчесності	Політика щодо академічної доброчесності у Сумському національному аграрному університеті визначається документами, представленими на сторінці: https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/ Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання відповідної оцінки з поточного та підсумкового контролів. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: – повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); – повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми. Перескладання заліку відбувається з дозволу проректора з науково-педагогічної та навчальної роботи за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
16	Ключові слова	Організаційна психологія, мотивація, лідерство, групова динаміка, організаційна культура, прийняття управлінських рішень, організаційні зміни, самоменеджмент.
17	Посилання на курс в Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=5856

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента здобувач вищої освіти очікувано буде здатен	Як оцінюється РНД
ДРН 1. Демонструвати глибокі знання теоретичних основ організаційної психології, закономірностей мотивації праці, групової динаміки, психології лідерства та впливу організаційної культури на діяльність підприємства.	Тест множинного вибору
ДРН 2. Володіти методами психологічної діагностики та аналізу індивідуально-психологічних особливостей працівників, оцінки психологічного клімату в колективі, а також технологіями профілактики і подолання професійного стресу та вигорання.	Тест множинного вибору
ДРН 3. Вміти застосовувати інструменти організаційної психології на практиці для ефективного управління командою, прийняття обґрунтованих управлінських рішень, управління конфліктами та супроводу організаційних змін.	Тест множинного вибору

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу денна / заочна				Рекомендована література
	Аудиторна робота			Самостійна робота	
	Лк	П.з. / семін. з	Лаб. з.		
Тема 1. Предмет і завдання організаційної психології в сучасній бізнес-середовищі 1. Еволюція організаційної психології та її зв'язок з менеджментом. 2. Методи дослідження та діагностики в організаційній психології. 3. Людина як суб'єкт праці та ключовий ресурс організації. 4. Психологічні особливості сучасних організаційних систем.	2/2	2/2		8/10	Основні джерела: 1, 2, 3; Додаткові джерела: 6, 8, 11, 13, 15, 16, 17, 19; Програмне забезпечення: 21, 22
Тема 2. Психологія мотивації та стимулювання праці 1. Сучасні змістовні та процесуальні теорії мотивації. 2. Внутрішня і зовнішня мотивація персоналу в управлінні. 3. Розробка немонетарних систем стимулювання та заохочення. 4. Оцінка ефективності мотиваційних програм на підприємстві.	2/-	2/-		8/10	Основні джерела: 1, 2, 3; Додаткові джерела: 7, 9, 12, 15, 16, 17, 19; Програмне забезпечення: 21, 22
Тема 3. Лідерство та психологія влади в організації 1. Психологічні відмінності між керівником і лідером. 2. Стили управління та їхній вплив на психологічний клімат. 3. Емоційний інтелект лідера як фактор успішного керівництва. 4. Психологічні механізми впливу, переконання та маніпуляцій.	2/2	2/2		8/10	Основні джерела: 1, 2, 3; Додаткові джерела: 8, 10, 12, 15, 16, 17, 19; Програмне забезпечення: 21, 22
Тема 4. Групова динаміка та психологія командної взаємодії 1. Особливості утворення та	2/2	2/2		8/10	Основні джерела: 1, 2, 3; Додаткові джерела: 9, 11,

етапи життєвого циклу команди. 2. Розподіл ролей у команді за психологічними критеріями. 3. Феномени групового тиску, конформізму та соціальної лінії. 4. Методи фасилітації та згуртування колективу.					15, 16, 17, 19; Програмне забезпечення: 21, 22
Тема 5. Організаційна культура та її психологічний вплив 1. Поняття, функції та рівні організаційної культури. 2. Психологічні типи організаційних культур за К. Камероном і Р. Квінном. 3. Методи діагностики та вимірювання клімату в колективі. 4. Психологічні аспекти трансляції цінностей компанії персоналу.	2/2	2/2		8/10	Основні джерела: 1, 2, 3; Додаткові джерела: 6, 8, 12, 15, 16, 17, 19; Програмне забезпечення: 21, 22
Тема 6. Конфлікти в організації та управління ними 1. Природа, причини та функції трудових конфліктів. 2. Психологічні стратегії поведінки особистості в конфлікті. 3. Методи переговорів, посередництва та медіації. 4. Профілактика та трансформація деструктивних конфліктів.	2/2	2/2		8/10	Основні джерела: 1, 2, 3; Додаткові джерела: 7, 9, 11, 13, 15, 16, 17, 19, 20; Програмне забезпечення: 21, 22
Тема 7. Професійний стрес і психологічне вигорання 1. Фізіологічні та психологічні механізми виникнення стресу. 2. Організаційні та особистісні стресори в професійній діяльності. 3. Синдром професійного вигорання: стадії, симптоми та наслідки. 4. Програми антистрес-менеджменту та психологічного розвантаження.	2/-	2/-		8/10	Основні джерела: 1, 2, 3; Додаткові джерела: 10, 12, 14, 15, 16, 17, 19; Програмне забезпечення: 21, 22
Тема 8. Психологія прийняття управлінських рішень 1. Когнітивні упередження та евристики в управлінні.	2/-	2/-		8/10	Основні джерела: 1, 2, 3; Додаткові джерела: 6, 8, 12, 14, 15, 16, 17, 19,

2. Інтуїція та раціональність у процесі вибору альтернатив. 3. Вплив групового мислення на якість рішень. 4. Психологічна підготовка менеджерів до ризику та невизначеності.					20; Програмне забезпечення: 21, 22
Тема 9. Управління організаційними змінами та адаптація персоналу 1. Психологічні бар'єри та опір персоналу нововведенням. 2. Моделі емоційного переживання змін працівниками. 3. Роль менеджера як агента змін та комунікатора. 4. Психологічний супровід реорганізації та кризових періодів.	2/2	2/2		8/10	Основні джерела: 1, 2, 3; Додаткові джерела: 7, 9, 12, 14, 15, 16, 17, 19, 20; Програмне забезпечення: 21, 22
Тема 10. Профорієнтація, відбір та адаптація персоналу 1. Психологічні критерії професійної придатності та профвідбору. 2. Методи психологічного тестування та інтерв'ювання при наймі. 3. Психологічний супровід адаптації (онбордингу) нових співробітників. 4. Оцінка психологічної сумісності в процесі рекрутингу.	2/-	2/-		10/10	Основні джерела: 1, 2, 3; Додаткові джерела: 10, 11, 13, 15, 16, 17, 19; Програмне забезпечення: 21, 22
Тема 11. Організаційна комунікація та психологія ділового спілкування 1. Психологічні бар'єри в міжособистісній комунікації. 2. Техніки активного слухання, емпатії та зворотного зв'язку. 3. Невербальні засоби спілкування в діяльності менеджера. 4. Особливості віртуальних комунікацій при віддаленій роботі.	2/2	2/2		10/10	Основні джерела: 1, 2, 3; Додаткові джерела: 6, 8, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 19; Програмне забезпечення: 21, 22
Тема 12. Самоменеджмент і психологія особистої ефективності менеджера 1. Саморегуляція,	2/-	2/-		10/12	Основні джерела: 1, 2, 3; Додаткові джерела: 7, 9, 11, 12, 14, 15, 16, 17,

самоконтроль та управління емоційним станом. 2. Психологія тайм-менеджменту та розподілу життєвих ресурсів. 3. Профілактика власних психологічних перевантажень керівника. 4. Побудова індивідуальної траєкторії професійного саморозвитку.					19, 20; Програмне забезпечення: 21, 22
Всього	24 /14	24 /14		102 / 122	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)
ДРН 1. Демонструвати глибокі знання теоретичних основ організаційної психології, закономірностей мотивації праці, групової динаміки, психології лідерства та впливу організаційної культури на діяльність підприємства.	Словесні: - монологічні (пояснення, лекція); - діалогові (бесіда, дискусія). Наочні: - демонстрація (мультимедійний файл) Інтерактивні технології навчання	Дослідницький метод (опрацювання літературних джерел, рекомендованих викладачем за темою)
ДРН 2. Володіти методами психологічної діагностики та аналізу індивідуально-психологічних особливостей працівників, оцінки психологічного клімату в колективі, а також технологіями профілактики і подолання професійного стресу та вигорання.	Словесні: - монологічні (пояснення, лекція); - діалогові (бесіда, дискусія). Наочні: - демонстрація (мультимедійний файл) Інтерактивні технології навчання	Дослідницький метод (опрацювання літературних джерел, рекомендованих викладачем за темою)
ДРН 3. Вміти застосовувати інструменти організаційної психології на практиці для ефективного управління	Словесні: - монологічні (пояснення, лекція);	Дослідницький метод (опрацювання літературних джерел, рекомендованих викладачем за темою)

командою, прийняття обґрунтованих управлінських рішень, управління конфліктами та супроводу організаційних змін.	- діалогові (бесіда, дискусія). Наочні: - демонстрація (мультимедійний файл) Інтерактивні технології навчання	
--	--	--

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Тест множинного вибору	35 / 35%	6 тиждень
2.	Тест множинного вибору	35 / 35%	12 тиждень
3.	Іспит –письмова робота	30 балів / 30%	згідно розкладу
	Всього	100 балів / 100 %	

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Тест множинного вибору	≤18 балів	18-23 балів	24-29 балів	30-35 балів
	Правильно вирішено менше 60 % тестів.	Правильно вирішено 60-75 % тестів.	Правильно вирішено 76-90 % тестів.	Правильно вирішено більше 90 % тестів.
Тест множинного вибору	≤18 балів	18-23 балів	24-29 балів	30-35 балів
	Правильно вирішено менше 60 % тестів.	Правильно вирішено 60-75 % тестів.	Правильно вирішено 76-90 % тестів.	Правильно вирішено більше 90 % тестів.
Іспит – письмова робота	≤ 17 балів	18-21 балів	22-26 балів	27-30 балів
	Не всі завдання виконані.	Завдання виконані, але питання не розкриті, мають місце неточності.	Всі завдання виконані, але мають місце неточності.	Всі завдання повністю виконані, всі питання розкриті.

5.2. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Настанови викладача в процесі виконання практичних занять	на кожному занятті
2	Усне опитування	на кожному занятті
3	Спостереження за ходом вирішення завдань, обговорення та усні коментарі викладача	на кожному занятті
4	Розв'язування завдань	4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 практичне заняття

5	Контроль за виконанням завдань	на кожному занятті
6	Перевірка тестів і обговорення результатів тестування	6 тиждень

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1 Підручники, посібники

1. Куций О. А. Організаційна психологія. Навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2025. 444 с.
2. Чубіна Т. Д., Дмитренко М. Й. Організаційна психологія: навчальний посібник. Черкаси: ЧПБ, 2024. 172 с.

6.1.2 Методичне забезпечення

3. Навчально-методичний комплекс «Організаційна психологія» в програмі Moodle. <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=5856>

6.1.3 Інші джерела

4. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
5. Офіційний сайт Інституту соціології Національної Академії наук України. URL: <https://i-soc.com.ua/>

6.2. Додаткові джерела

6. Бінерт О. В., Балаш Л. Я., Лисюк О. В. Керівництво та лідерство в організації як основа успішної управлінської діяльності. *Агросвіт*. 2024. № 10. С. 40-44.
7. Блашкова О. М. Організаційні стратегії як фактор підвищення психологічного благополуччя працівників. *Психологічний журнал*. 2025. Вип. 15. С. 62-68.
8. Вавринів О. С. Психологічні аспекти відповідальності лідерів організацій у соціокультурному контексті. *Перспективи та інновації науки (Серія "Педагогіка", Серія "Психологія", Серія "Медицина")*. 2025. № 12. С. 3268-3277.
9. Віштак І. В. Удосконалення механізмів формування соціально-психологічного клімату в організаціях на основі міжнародних практик управління персоналом. *Бізнес Інформ*. 2026. № 1. С. 520-530.
10. Гура О. І. Психологічні особливості взаємодії рівнів організаційної культури агропромислового підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Психологія*. 2025. Вип. 3. С. 159-164.
11. Ковальчук І. В. Вплив комплексних програм психологічної підтримки на благополуччя персоналу в умовах організаційних конфліктів. *Наукові перспективи. Серія : Державне управління; Право; Економіка; Медицина*. 2025. Вип. 12. С. 2316-2328.
12. Корнейко О. М. Цифрове лідерство в епоху інновацій: підходи до розуміння та ключові елементи екосистеми. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія : Економічні науки*. 2024. № 8(2). С. 23-31.
13. Орехова А.І., Слюсарев Д.С. Вплив трансформаційних процесів на систему управління мотивацією персоналу. *Актуальні питання економічних наук*. 2024. № 3-4. URL: <https://a-economics.com.ua/index.php/home/issue/view/3>
14. Орехова А. І., Слюсарев Д. С. Інноваційні підходи у мотиваційному управлінні в умовах змін і викликів. *Український журнал прикладної економіки та техніки*.

2024. Том 9. № 4. С. 12 – 16.

15. Орехова А.І. Адаптивне лідерство як основа управління командою в умовах невизначеності. *Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти*: матеріали VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 27-28 березня 2024 р. Львів: ЛНУП, 2024. С.350-351.

16. Орехова А.І. Розвиток лідерського менеджменту в контексті цифрової економіки. *Тенденції та перспективи розвитку менеджменту в умовах глобальних викликів*: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (30 травня 2024 р., м. Херсон – Кропивницький) / за ред. Г.В. Жосан, Г.О. Димової та ін. – Херсон: Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2024. С.132-133.

17. Руденко О. А., Чаленко В. В., Сергата М. М. Лідерство та ділові комунікації в умовах стратегічного менеджменту. *Економічний простір*. 2024. № 194. - С. 79-82.

18. Халецька А. А. Відповідальне та глобальне лідерство для сталого розвитку. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2023. № 1. С. 89-93.

19. Харченко Т. М., Орехова А. І., Шестакова А. В. Соціально-економічні орієнтири в управлінні розвитком персоналу підприємств. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2023. Том 8. № 3. С. 265-269.

20. Чорна Л. Г., Горностай П. П., Яремчук О. В., Вус В. І., Коробанова О. Л., Плетка О. Т. Проблема взаємодія в групах: феноменологія, чинники, профілактика: монографія. Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології, 2021. 125 с.

6.3. Програмне забезпечення

21. Пакет програмних продуктів Microsoft Office.
22. Програмне забезпечення (для забезпечення дистанційного навчання, Zoom, Moodle).